

Katsaus Johanneksen evankeliumiin

Henkarissa 26.9.2022
Kari Mononen

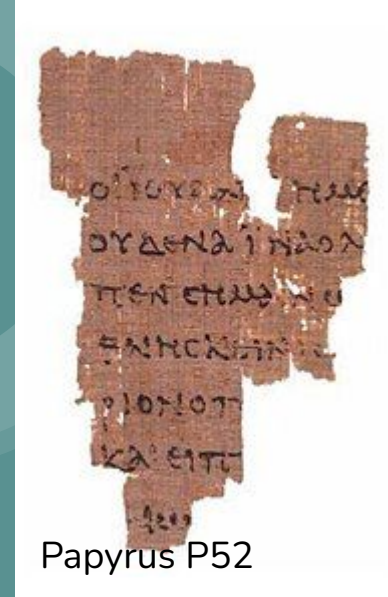

Alkurukous

Yleistä Johanneksen evankeliumista

- Neljäs ja nuorin Uuden testamentin evankeliumeista (90-95 jKr)
- Poikkeaa tyyliltään ja sisällöltään huomattavasti kolmesta muusta evankeliumista eli niin sanotuista synoptisista evankeliumeista
- Martti Luther: “Jos koko Raamattu hävitettäisiin maan päältä ja meille jäisi ainoastaan Johanneksen evankeliumi ja Roomalaiskirje, itse asiassa mitään ei olisi menetetty”
- “Tämä kirja on kirjoitettu, jotta uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika. Kun uskotte, saatte elää hänen nimensä voimasta.” (Joh. 21:31)
 - Sana “usko” tai “uskoa” esiintyy 96 kertaa
 - Sana “todistus” tai “todistaa” esiintyy 47 kertaa

Papyrus P52

Evankeliumit

- Evankeliumeja ei ole kirjoitettu historiankirjoitukseksi, niiden tarkoitus on synnyttää ja vahvistaa uskoa Jeesukseen Jumalan poikana ja ihmisten vapahtajana
- Painotukset
 - Matteus:
 - Symboli: siivekäs ihminen
 - Kirjoittaja: Opetuslapsi Matteus
 - Juutalaisille
 - Jumalan lupauksen täyttyminen Jeesuksen toiminnassa
 - Keskittyy esittelemään Jeesuksen Vanhan testamentin ennustamana messiaan

Evankeliumit, jatkuu

- Markus
 - Symboli: siivekäs leijona
 - Kirjoittaja: Markus, Pietarin tulkki
 - Kirjoittaa evankeliumin Pietarin näkökulmasta
 - Roomalaisille
 - Keskittyy evankeliumissaan toimintaan
 - Kärsimyshistoria, jolla on pitkä johdanto
 - Jeesus kuninkaana ja messiaana

Evankeliumit, jatkuu

- Luukas
 - Symboli: siivekäs härkä
 - Kirjoittaja: Luukas, Paavalin matkakumppani ja kirjuri
 - Kreikkalaisille
 - Pyrkii tekemään historiateosta
 - Jeesus kuninkaana ja messiaana
 - Näyttää miksi evankeliumi ”Jeesus Vapahtajasta”, koskee myös pakanoita

Johannes

- Johannes
 - Symboli: kotka
 - Kirjoittaja: Apostoli Johannes
 - Kaikille
 - Eroaa selvästi synoptisista evankeliumeista
 - Ei yhtään Jumalan valtakuntaa koskevaa vertausta
 - Yhtä lukuunottamatta, ei samoja ihmetekoja, toisaalta kertoo sellaisista, joita ei ole muissa
 - Painottaa Isän ja Pojan ykseyttä, synoptiset evankeliumit keskittyvät Jeesukseen Jumalan poikana
 - Jeesus on Jumalan ainoa poika, sen sijaan että hän olisi vain Ihmisen Poika

Johannes, jatkuu

- Johannes
 - Eroaa selvästi synoptisista evankeliumeista, jatkuu
 - Asettaa rakkauden etualalle kristillisenä luonteenpiirteenä
 - Painottaa uskon merkitystä ihmisen pelastuksessa, synoptisissa evankeliumeista enemmän painoarvoa teoille
 - Johanneksen kirjoituksilla on ollut huomattava merkitys kristinuskon myöhemmissä kirkolliskokouksissa vahvistettuihin tulkintoihin muun muassa Pyhästä Kolminaisuudesta

Johannes, jatkuu

- Etenee aikajärjestyksessä, muut evankeliumit teemoittain
- Matteus, Markus ja Luukas kirjoittavat Jeesuksen elämänkerran, Johannes tarjoaa meille tulkinnan
- Tutkijoiden mukaan evankeliumista ollut useampia versioita
 - 7:53-8:11 puuttuu varhaisimmista käsikirjoituksista
 - Pettämisestä kiinni jäänyt nainen
 - luku 21 lisätty jälkeenpäin
 - Jälkinäytös Tiberiaanjärvellä

Johanneksen evankeliumi - sisältö

- Prologi 1:1-18
- Tunnusteot 1:19-12:50
 - Veden muuttaminen viiniksi Kaanan häissä 2:11
 - Kuninkaan virkamiehen pojan parantaminen 4:54
 - Jeesus parantaa miehen Betesdan altaalla 5:1-15
 - Jeesus ruokkii 5000 miestä 6:1-15
 - Jeesus kävelee veden päällä 6:16-21
 - Jeesus parantaa sokeana syntyneen 9:1-12
 - Jeesus herättää Lasaruksen 11:1-44
- Puheet oppilaille 13:1-17:26
- Kuolema ja ylösnousemus 18-20
- 1. lopetus (20:31)
- 2. lopetus (21:25)

Johanneksen evankeliumi - puuttuu

- Johanneksen evankeliumista puuttuu
 - Jeesuksen syntymä
 - Jeesuksen lapsuus ja nuoruus
 - Johannes kastajan syntymä ja kuolema
 - Kertomus Jeesuksen kasteesta
 - Jeesuksen kiusaukset
 - Kirkastusvuorikokemus (Johannes oli yksi mukanaolijoista)
 - Ehtoollisen asettaminen
 - Jeesuksen taivaaseenastuminen
 - Opetuslasten luettelo
 - Vuorisaarna
 - Lopunajan tapahtumien kuvaus
 - Johannes ei mainitse: lapsia, publikaaneja, pitaalisia, kirjanoppineita, saddukeuksia, helvettiä
 - Johannes nimenä
 - “Se toinen opetuslapsi”
 - “Se opetuslapsi, jota Jeesus rakasti”

Johanneksen evankeliumi - puuttuu muista

- Vain Johanneksen evankeliumissa
 - Jeesus ja Nikodeemus
 - Viiden apostolin kutsuminen
 - Kaanaan häät
 - Keskustelu samarialaisen naisen kanssa
 - Sykarin kaupungin asukkaiden uskoontulo
 - Mies Betesdan lammikolla
 - Sokea Siloan lammikolla
 - Lasaruksen herättäminen
 - 14 Jeesuksen keskustelua kansan kanssa
- Minä olen
 - Elämän leipä
 - Elämän vesi
 - Ovi
 - Tie, totuus ja elämä
 - Hyvä paimen
 - Ylösnousemus ja elämä
- Kirkkoisä Polykarpos: Johannes kirjoitti evankeliuminsa muiden apostolien jälkeen, hän kirjoitti sellaista mitä muut eivät tienneet

Keskustelunaiheita

1. Mikä on lempievankeliumisi? Miksi?
2. Jos joutuisit autiolle saarelle ja saisit mukaasi vain yhden Raamatunkirjan, minkä ottaisit?
3. Häiritseekö sinua se, että tiede epäilee Raamatunkirjojen kirjoittajia, kirjoitusajankohtia ja kirjoittajien motiiveja?
4. Johannes painottaa Jeesuksen rakkautta oppilaitaan kohtaan, koetko että Jeesus rakastaa sinua?
5. Jos vasta uskoontullut kysyy sinulta mistä kannattaa aloittaa Raamatun lukeminen, mitä Raamatunkirjaa suosittelet? Miksi?

Rukousaiheita

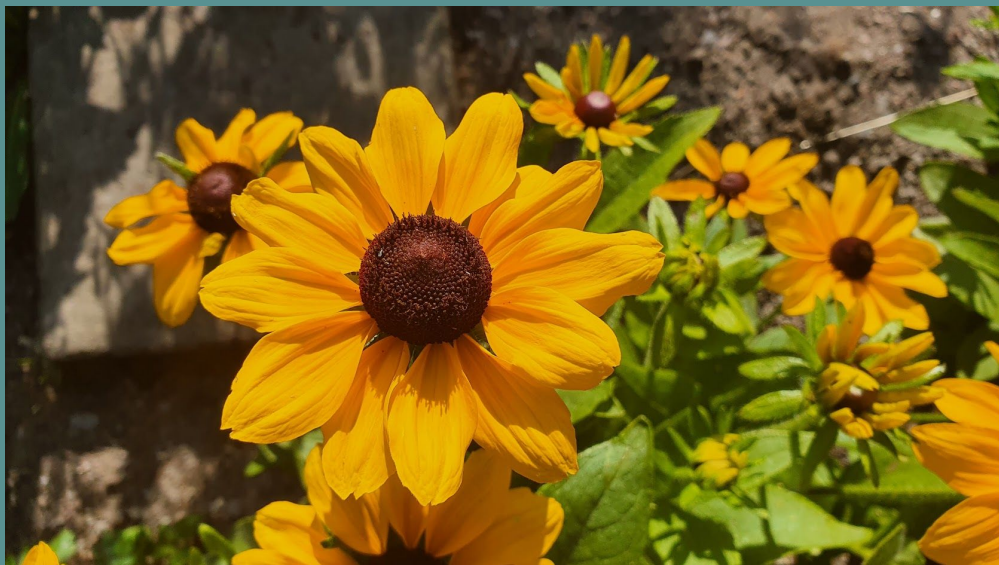
-

Loppurukous

Herran siunaus

Herra siunaa meitä ja varjele meitä,
Herra kirkasta kasvosi meille ja ole meille armollinen.
Herra käännä kasvosi meidän puoleemme
ja anna meille sinun rauhasi.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
Aamen

Kiitos!

Lähteet:

- Wikipedia
 - https://fi.wikipedia.org/wiki/Evankeliumi_Johanneksen_mukaan
 - <https://fi.wikipedia.org/wiki/Evankeliumit>
- Veli Loponen
 - <https://veliloponen.com/?p=53>
- Mika Tikkanen
 - <https://kiviakengassa.wordpress.com/2020/08/13/kuka-kirjoitti-evankeliumit/>
- Rakkautta loppuun asti, Kalevi Lehtinen